సొదుం జయరాం కథలు

34

చీటి

'సెక్రటేరియట్‌కు పోతున్నావా పెద్దనాన్నా? ఇంత టిఫిన్ తినిపోకూడదూ. మళ్లీ బజార్లో డబ్బు దండుగ ఎందుకూ?' అన్నది రోజలిన్.

వారం రోజులయింది అతను హైదరాబాద్‌కు వచ్చి. తీరా బయలుదేరగానే ప్రతిరోజూ టిఫిన్ తిని బయలుదేరమని రోజలిన్ చెబుతూనే ఉన్నది. కానీ వారం రోజులూ అతను ఆమె అభ్యర్థనని ఖాతరు చెయ్యలేదు.

'టిఫిన్‌కు ఏం తొందరలే అమ్మా. వెళ్లి బజారులో తిని అట్టే సెక్రటేరియట్‌కు పోతాను' అనడం, బయలుదేరడం ఒకేసారి జరిగేవి.

కానీ ఈ రోజు కొంచెంద తటపటాయించాడు. ఇందాకా రోజలిన్ బాత్‌రూంలో పిల్లలకు స్నానం చేయిస్తున్నది. ఆమె భర్త కాయగూరలకు మార్కెట్‌కు వెళ్లాడు. అటూ ఇటూ చూచి గబుక్కున జేబులో డబ్బు తీసి ఎంచుకున్నాడు. బొటాబొటి బస్సు చార్జీకి, మధ్యాహ్నం భోజనానికే సరిపడ డబ్బున్నది. టిఫిన్ బజార్లో తింటే మధ్యాహ్నం భోజనానికి సరిపడదు. రోజలిన్ టిఫిన్ తిని పొమ్మనగానే, అతను కొంచెం వెనుకముందాడింది అందుకే.

అతని అడుగు ముందుకు పడకపోవడం చూచి 'కూర్చో పెద్దనాన్నా టిఫిన్ పెడతాను' అంది రోజలిన్. వేడివేడి ఇడ్లీతోపాటు కొబ్బరి చట్నీ వేసింది. మామూలుగా అయితే ఆవురావురుమని తినేవాడే కానీ వారం రోజులుగా అతని మనసు దిగులుతో నిండిపోయి ఆకలి మందగించింది. యాంత్రికంగా తింటూ కూర్చున్నాడు. వారం రోజులుగా ఆసుమానులో కండెలా సెక్రటేరియట్

చుట్టూ తిరుగుతున్నాడు. పని ఒక కొలిక్కి రాలేదు. చేతిలో ఉన్న డబ్బు కాస్తా అయిపోయింది. వారం రోజులుగా దొరకని మినిస్టరుగారి ఇంటర్వ్యూ ఈ రోజన్నా దొరుకుతుందో లేదో? అదీ అతని ఆలోచన.

'ఇంకా పని అయిపోలేదా పెదనాన్నా?' అడిగింది రోజలిన్. 'లేదమ్మా. అవుతుందన్న నమ్మకం కూడా లేదు. ఈ రోజు రాత్రి బస్సుకు ఊరికిపోతాను' అన్నాడు స్వామినాథం. అతని మాటల్లో తొంగిచూస్తున్న నైరాశ్యానికి రోజలిన్ హృదయం చలించిపోయింది.

'అయ్యో అలాగా' అంది రోజలిన్ సానుభూతిగా.

'అతను ఏం పనిమీద వచ్చాడో రోజలిన్‌కు తెలియదు. అతను ఆమెకు దూరపు బంధువు. వారం రోజులుగా రాత్రిళ్లు అక్కడే పడుకుంటున్నాడు. అక్కడే భోంచేస్తున్నాడు. ఇల్లు ఇరుకు. అతను వారం రోజులు అక్కడే తిష్టవెయ్యడం ఇబ్బందే. కానీ ఆమె కష్టసుఖాలు తెలిసిన మనిషి, ఇబ్బంది ఫీల్ కాలేదు. వారం రోజులు ఆశ్రయం ఇచ్చినందుకు - అతని పని అయిపోయి ఉంటే అదో సంతృప్తి. పని కాకుండానే తిరుగుముఖం పడుతున్నాడంటే, ఆమె మనసు అదోలా అయిపోయింది. స్వామినాథం టిఫిన్ ముగించి, బయలుదేరదామని బయటికి తొంగిచూశాడు. ఇందాక స్వచ్ఛంగా ఉన్న ఆకాశం మేఘావృతమైపోయింది. రాగి పరకల్లాంటి తుంపర రాలుతోంది. అక్కడికి సెక్రటేరియట్ మూడు నాలుగు కిలోమీటర్లు ఉంది. రోజూ నడిచే వెళ్తున్నాడు. ఇప్పుడూ నడిచే వెళ్ళాలనుకున్నాడు. కానీ తుంపర రాలుతోంది. బట్టలు తడిసిపోతే ఎట్లాగా అన్న అనుమానం వచ్చింది. వచ్చేటప్పుడు ఇంట్లో ఉన్న రెండు జతల బట్టలూ తెచ్చుకున్నాడు. వంటిమీదున్న బట్టలు మాసి చెమట కంపు కొడుతున్నాయి. అవి తడిస్తే ఇక వాటి అవతారం ఎట్లా ఉంటుందోనని తలచుకొని అతని వళ్లు కంపరమెత్తింది. ఆటోలో వెళ్లవచ్చు. కానీ ఆటోవాడు పది రూపాయలన్నా తీసుకొని చిలుం వదలకొడతాడు. మధ్యాహ్నం భోజనం మానుకోవాలి!

భోజనం మానుకోవడమా? ఆటోలో వెళ్లడమా? అన్నది స్వామినాథానికి పెద్ద సమస్య అయి కూర్చుంది.

మంత్రిగారి దగ్గరికి వెళ్లే ముందు కాస్త పరిశుభ్రంగా వెళ్లడం మంచిది. భోజనం మానుకున్నంత మాత్రాన కండలు కరిగిపోవు. ఆటోలోనే వెళ్తామనుకున్నాడు.

'వర్షం తగ్గినాక వెళ్దువుగాని కూర్చో పెదనాన్నా' అంది రోజలిన్. ఆటో ఖర్చులు ఆదా అయినా మేలే అనిపించింది స్వామినాథానికి - గడపలో ఉన్నవాడు ఇంట్లోకి వెళ్లి కూర్చున్నాడు.

'ఇంతకూ నీవు వచ్చిన పనేదో చెప్పనే లేదు పెదనాన్నా' అంది రోజలిన్.

చెప్పడానికి మనసొప్పకనే చెప్పలేదు. నలుగురితో చెప్పుకోలేనిది. నగుబాట్లపని. ఆమె మళ్లీ మళ్లీ అడిగితే మౌనం వహించడం మంచిది కాదని చెప్పాడు.

'మా అబ్బాయి పీటర్ సిమెంట్ ఫ్యాక్టరీలో పర్చేజింగ్ ఆఫీసరుగా పనిచేసేవాడు. పోయిన నెల ఆఫీసుడబ్బు ఇరవైవేలు వాడాడు. నానాగొడవ అయిపోయింది. ఉద్యోగం నుంచి తీసివేశారు. క్రిమినల్ కేసు పెట్టారు. మినిస్టరుగారు కనికరించి కలుగజేసుకుంటే ఈ గొడవలన్నీ సర్దుబాటు అవుతాయేమోనని గంపెడాశతో వచ్చాను తల్లీ' అన్నాడు స్వామినాథం.

'అయ్యయ్యో! అలాగా. పెద్ద తప్పే చేశాడే పెదనాన్నా' అంది అమాయకంగా రోజలిన్.

'పెద్ద తప్పే చేశాడమ్మా' అన్నాడు స్వామినాథం 'ఎందుకు అలా చేశాడు పెదనాన్న' అడిగింది రోజలిన్.

'శని తల్లీ శని' అన్నాడు స్వామినాథం, శని అనే పదాన్ని వత్తిపలుకుతూ. దాటవెయ్యడానికి స్వామినాథానికి అంతకంటే మార్గాంతరం కన్పించలేదు.

పిల్లకు నీళ్లు పోయడానికి రోజలిన్ బాత్‌రూంలోకి వెళ్ళింది. స్వామినాథం బయటకు చూశాడు. ఇంకావర్షం పడుతూనే ఉంది. ఎప్పుడు తెరపిస్తుందో ఏమో! ఆటోలో వెళ్లడమే మేలనిపించింది. వీధి మొగకు వచ్చి ఆటో వస్తుంటే ఆపి అందులో కూర్చున్నాడు.

స్వామినాథం ఆలోచనలు పీటర్ మీదికి వెళ్ళాయి. పాపం! అమాయకుడు. లోకమంతా వాడేదో పెద్ద తప్పుచేశాడని కోడై కూస్తున్నది. కాకులు పొడిచినట్టు పొడిచి పొడిచి చంపుతున్నారు. నిజానికి తప్పంతా తనది. తన అసమర్థత మూలాన వాడు చిక్కుల్లో పడ్డాడు. అవును. నిజంగా తనే వాణ్ణి చిక్కుల్లోకి తోసింది. తన ముందుచూపు లేనితనమే వాని పుట్టి ముంచింది. ముందుచూపులేకనో ఇద్దరితో సరిపెట్టుకొనే దానికి బదులు నలుగురి బిడ్డల్ని కన్నాడు. పీటర్ చిన్నవాడు. ఆడపిల్లలు ముగుగూ పెద్దవాళ్లు. చూస్తుండగానే వాళ్లు రేసుగుర్రాల్లా యౌవనంలోకి గెంతారు.

ముగ్గురూ ఎదిగి కూర్చున్నారు. 'పెద్దదాని విషయమన్నా కాస్త సీరియస్‌గా ఆలోచించరేం' అంటూండేది భార్య. పాపం, స్వామినాథం ఎప్పుడూ జీవితాన్ని గురించి ఆలోచించినవాడు కాదు, చర్చిలో కూచొని ఏసునాథుని ఏ రోజు రొట్టుకు ఆ రోజు ప్రార్థించేవాడు. కాని పిల్లల కట్నాల విషయం ప్రార్థించేవాడు కాదు. శతాబ్దాల నాటి ప్రార్థన. కాలం మారిపోయింది. కట్నాలు లేందే పిల్లలు గడపదాటరు. భార్య రోజా ఒకటే గొణుగుడు.

'చూద్దాం. దేనికైనా టైమ్ రావాలి' అనే వాడు తాత్విక ధోరణిలో.

కానీ తండ్రి తాత్విక ధోరణి బిడ్డ జోసఫిన్‌కు వంటబట్టింది కాదు. తూనీగలాంటి చలాకీ పిల్ల. కాకపోతే కాస్త ఓర్పు తక్కువ. చెప్పాపెట్టకుండా హుసేన్ అనే ముస్లింల అబ్బాయిని పెళ్ళాడేసింది. స్వామినాథానికి ఏడ్వాలో నవ్వాలో అర్థం కాలేదు. 'ఇప్పటికైనా కళ్లు తెరుస్తారా? లేదా?' అని గదమాయించింది భార్య గట్టిగా. అప్పటికీ స్వామినాథం కళ్లు తెరవకపోయి ఉండునేమో! అతని రెండో బిడ్డ రకీమని కళ్లు తెరిపించింది. ఆ అమ్మాయి అక్క అడుగుజాడల్లో నడవబోయి కాలు జారింది. అప్పుడు తెరిచాడు స్వామినాథం కళ్లు. ఇక ఉపేక్షించకూడదనుకున్నాడు. ఆదరాబాదరా నాలుగుచోట్ల తిరిగి సంబంధం ఖాయం చేశాడు. అరవై వేలు కట్నం.

'ఇంత డబ్బు ఎట్లా సర్దుబాటు చేస్తావు నాన్నా' అన్నాడు పీటర్.

'ప్రావిడెంట్ ఫండ్ బాపతు నలభై వేలు నా దగ్గరుంది. మిగతాది ఎలాగో నువ్వే తంటాలుపడాలి. తప్పదు' అన్నాడు స్వామినాథం.

అప్పటికి వాడు ఉద్యోగంలో చేరి ఆర్నెల్లయింది. ఆ ఉద్యోగం కూడా ఊరికే రాలేదు. ప్రావిడెంట్ ఫండ్ బాపతు ముప్పయివేలు ముడుపు చెల్లించాల్సి వచ్చింది.

'ఈ సంవత్సరం ఆగితే ఏం నాన్నా. ఒక సంవత్సరం గడిస్తే నా జీతంలోనన్నా ఇంత మిగులుతుంది. అమ్మడానికి మనకేమీ ఆస్తి లేకపోయే. అడవిలో చేనూ లేదు. ఊరిలో ఇల్లూ లేదు. ఒక సంవత్సరం ఆగితే.....' పీటర్ అన్నాడు.

'ఇక వాయిదా వేస్తే అభాసుపాలయిపోతాం బాబూ' అన్నాడు స్వామినాథం.

ఇక పీటర్ నోరెత్తలేదు. పెళ్లినాటికి ఇరవై వేలు సమకూర్చాడు. అమ్మాయి పెళ్లి అయిపోయిందనిపించాడు. తన భవిష్యత్తు అంధకారబంధురం చేసుకున్నాడు.

ఈ ఆలోచనలతో స్వామినాథం కళ్లు చెలిమయ్యాయి. సెక్రటేరియట్ వచ్చింది కూడా గమనించలేదు.

'ఇక దిగండి బాబూ' అన్నాడు ఆటోవాడు.

కన్నీళ్ళు తుడుచుకొని, వాడికి డబ్బులిచ్చి ఆటోదిగాడు. సన్నగా తుంపర రాలుతూనే ఉంది. కందిరీగల తుట్టే కదిపినట్టు గేటు దగ్గర ఒకటే జనం. ఆ జనాన్ని చూస్తే ఎప్పటికి ఇంటర్వ్యూ దొరుకుతుందో ఏమో అనిపించింది. వారం రోజులుగా వెయిట్ చేసి చేసి అతని మనసు బేజారయిపోయింది. ఎవరన్నా ఛోటా నాయకుని వెంటబెట్టుకుని వచ్చివుంటే, ఈ పాటికి తాడోపేడో తేలిపోయి ఉండేది. కానీ తనకు మరొక వ్యక్తిని వెంటబెట్టుకొని రావడమంటే మాటలు కాదు. లాడ్జీ ఖర్చులు, భోజనం, ఖర్చులు, ఛార్జీలు తడిసి మోపెడవుతుంది. తను ఒక్కడూ రావడానికే డబ్బులు పిగలక సతమతమైపోయాడు.

'ఈ రోజు కచ్చితంగా దొరుకుతుందిలెండి' అన్నాడు బంట్రోతు, దగ్గరగా వచ్చి. ఆ మాటతో స్వామినాథం ఆలోచల్నుంచి తేరుకున్నాడు. ప్రాణం లేచివచ్చింది. 'కాస్త దయపెట్టు నాయనా. నీకు పుణ్యం ఉంటుంది' అన్నాడు స్వామినాథం ప్రాధేయపూర్వకంగా. వాడికి పుణ్యంతో పనిలేదు. పాపం కావాలి.

'ఐదు రూపాయలివ్వండి. కాఫీ తాగుతాను' అన్నాడు. చావు బిడ్డను గడ్డకు తీసినట్టు కష్టపడి ఐదు రూపాయలు బయటికి తీసి ఇచ్చాడు. బంట్రోతు రాతికి చక్కిలిగిలి పెట్టగల సమర్థుడు. వాడు ఎవర్నీ వదలడు.

'మీరు మంత్రిగారి నియోజకవర్గం మనిషే కదా' అన్నాడు డబ్బు గబుక్కున జేబులో వేసుకొని. వాడు ఈ విషయం రోజూ అడుగుతూనే ఉన్నాడు. తాను రోజూ చెబుతూనే ఉన్నాడు. నియోజకవర్గం ఏం ఖర్మ. ఇద్దరం ఒక ఊరివాళ్లమే' అన్నాడు స్వామినాథం.

'మరి ఆ మాట చెప్పరేం. ఉండండి కాసేపట్లో మిమ్మల్ని పంపిస్తాను' అన్నాడు బంట్రోతు.

స్వామినాథానికి సంతోషముంది. కాసేపట్లో మంత్రిగారిని కలువబోతున్నాననుకునే సరికి బెరుకు కూడా ప్రారంభమయింది. మంత్రిగారు తన ఊరివాడే. కానీ అది ఏనాటి మాట! స్వామినాథం బి.ఇడి. చదివి ఒక సంవత్సరంపాటు ఇంటిపట్టున ఉన్నాడు. అప్పుడు ఈ మినిస్టరుగారికి పదేళ్లలోపు వయసు. మినిస్టరు నాన్నగారు కూడా స్వామినాథానికి తెలుసు. అతని పేరేమిటో సరిగ్గా జ్ఞాపకం లేదు. అందరూ అతణ్ని అలాల్ సాయిబూ అనేవాళ్లు. ఆ చిన్నపల్లెలో అలాల్ చెయ్యగల సాయిబూ అతనొక్కడే. అలాల్ చేసినందుకు మూడు కండలు ఇచ్చేవారు. చర్మాలు అతనే కొనేవాడు. తన పనికి తోడుగా ఎప్పుడూ కొడుకును ఉంచుకునేవాడు. ఈ వ్యాపారం వల్లే అతని జీవనోపాధి జరిగేది. కొన్నాళ్ళకి ఆ పల్లె వదిలి టౌనుకెళ్ళి చర్మాల అంగడి పెట్టాడు. దాంతో బాగానే సంపాదించాడంటారు. ఆ తర్వాత కొడుకు ఎదిగి వచ్చాడు. అతను రూటు మార్చాడు. సారాయి కాంట్రాక్టులు చేశాడు. చీఫ్

లిక్కర్లు తయారు చేశాడు. ఏది లాభదాయకమనుకుంటే అదల్లా చేశాడు. లక్షలు సంపాదించాడు. అట్లా లక్షలు సంపాదించిన తర్వాతనే ఒకటి రెండుసార్లు కలిశాడు. ఒకసారి బజార్లో వెళ్తుంటే జీపు ఆపి పలకరించాడు. స్వామినాథం గుర్తించలేదు.

'నేనండీ.... అబ్దుల్‌ని' అన్నాడు.

'అరే నువ్వా! మీ నాన్న బాగున్నాడా?'

'ఆయన లేడండి. చనిపోయాడు.'

'అలాగా, నువ్వేం చేస్తున్నావిప్పుడు?'

'చాలా వ్యాపారాలున్నాయిలెండి. రాజకీయాలలోకి రావాలనుకుంటున్నాను. మీలాటి పెద్దల ఆశీర్వాదాలు కావాలి.'

'దానికేముందు బాబూ. తప్పకుండా' అన్నాడు స్వామినాథం.

అన్నట్టుగానే ఆ తర్వాత ఎలక్షన్లలో నిలబడ్డాడు. అప్పుడొకసారి కన్పించి నమస్కరించి ఓటడిగాడు. ఆ తర్వాత ఎవరూ ఊహించని విధంగా మినిస్టరయిపోయాడు. ఆ మినిస్టరుగారి దర్శనం కోసమే వారం రోజులుగా పడిగాపులు కాస్తున్నాడు తనిప్పుడు. బంట్రోతు స్వామినాథం దగ్గరికి వచ్చి భుజం తట్టాడు. స్వామినాథం ఈ లోకంలోకి వచ్చి, 'ఇంకా ఎంతసేపుండాలి నాయనా' అన్నాడు.

'అదే చెబుదామని వచ్చాను. లోపల నరసింహంగారని కార్పొరేషన్ చైర్మన్ హస్కు కొడుతున్నాడు. ఆయన ఒక పట్టాన లేవడు. మీరు మినిస్టరుగారి దగ్గరకు వెళ్ళండి' అన్నాడు.

'అలా వెళ్తే బాగుంటుందా' అన్నాడు స్వామినాథం సంశయిస్తూ.

'వెళ్లండి. ఏం పర్వాలేదు' అంటూ లోపలికి తోశాడు.

నిజంగానే వాళ్లిద్దరూ ఆషామాషీగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. స్వామినాథం వెళ్ళి నమస్కరించాడు. మంత్రిగారు ఆ నమస్కారం స్వీకరించినట్టు లేదు. మంత్రిగారితో మాట్లాడుతున్న నరసింహం స్వామినాథాన్ని ఎగాదిగా చూసి 'కూర్చోండి' అన్నాడు.

మంత్రిగారి దగ్గర తనలాంటి వాడు కూర్చోవచ్చునో లేదో అన్న సందేహం కలిగింది. కడకు ఒక నిశ్చయానికొచ్చి కుర్చీమీద కూర్చున్నాడు.

'విజిటర్స్ వస్తున్నారు. నువ్వు వచ్చిన పనేమిటో చెప్పవయ్యా నరసింహం' అన్నాడు మినిస్టరు.

'రేపు నెల్లూ్లో రాష్ట్రస్థాయి రజక మహాసభ జరుపుతున్నాం. వెయ్యిమంది డెలిగేట్లు ఉంటారు. మహాసభకు దాదాపు లక్షమంది....'

'ఆపవయ్యా ఆ గొడవలన్నీ ఎందుకు, చందా కావాలంటావు? ఎంతివ్వాలేమిటి?'

' ఎంతోనా, పదివేలు చాలు.'

'నా దగ్గరేమన్నా చెట్లకు కాస్తున్నాయా రూపాయలు. పదివేలు అడుగుతున్నావు.'

'రూపాయలు చెట్లకు కాసినా అది చాలా లేట్ ప్రాసెస్ గదండీ' అన్నాడు నరసింహం.

'సర్లే ఎవర్నన్నా మనిషిని పంపు. ఇచ్చి పంపుతాను' అన్నాడు మినిస్టరు.

స్వామినాథం ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు. ఇక తన విషయం విన్నవించుకోవచ్చు. కానీ మినిస్టరుగారు తనవైపే చూడ్డంలేదు. కానీ ఆపద్బాంధవుడిలా నరసింహులు చక్రం అడ్డంవేశాడు.

'ఆయన విషయం ఏదో చూడండి' అన్నాడు.

స్వామినాథం లేచి నిలబడి తన విషయం వివరించాడు. మినిస్టరు అంతా విని,

'చీటింగ్ కింద కేసు నమోదు చేశారని మీరే చెబుతున్నారు. మీరు ఇప్పుడు డబ్బు కట్టినా మీవాడు చేసింది క్రైం కాకుండా పోతుందా? క్రిమినల్ కేసు విత్‌డ్రా చేసుకోమనీ, మళ్లీ ఉద్యోగం ఇవ్వమనీ ఎట్లా రికమెండ్ చెయ్యమంటారు?' అన్నాడు ఏకధాటిగా మహాత్మాగాంధీగారిలాగా ముఖంపెట్టి.

కుక్కాశ గుండ్రాయితో తీరినట్టుగా అయింది స్వామినాథం పని. పెద్దలతో పని. ఒకటి మాట్లాడితే తక్కువ. రెండు మాట్లాడితే ఎక్కువ. ఏం మాట్లాడటానికీ తోచని పరిస్థితిలో ఉండిపోయాడు స్వామినాథం. ఇంతలో నరసింహం మళ్ళీ కలుగజేసుకున్నాడు.

'ఏ నేరం చెయ్యకపోతే, ఆయన ఇంతదూరం రావలసిన పనేముంది? నీ శ్రీరంగనీతులు వినడానికా?'

'చట్టమనేది ఒకటుందయ్యా నరసింహం మహానుభావా! నా ఇష్టం వచ్చినట్టు చెయ్యడానికి అది నా 'చుట్టపురాలు' కాదు.

'చట్టం చుట్టపురాలో, కాకుంటే కట్టుకున్న పెళ్లామో మనమిద్దరమే ఉంటే చెప్పేవాణ్ణి. ఇప్పుడా విషయాలెందుకుగానీ, మానవతావాద దృష్టితో ఆయనకు న్యాయం చెయ్యి' అన్నాడు నరసింహం.

'ఎడ్డం అంటే తెడ్డం అంటావు. రేపు అసెంబ్లీలో దూదేకినట్టు ఏకుతారు ప్రతిపక్షీయులు. సమాధానం చెప్పుకోవలసింది నేను. నీ సొమ్మేం పోయింది' అన్నాడు మినిస్టరు.

తన తరపున వకాల్తా పుచ్చుకొని వత్తాసు పలుకుతున్న నరసింహం పట్ల స్వామినాథం హృదయం కృతజ్ఞతత నిండిపోయింది. ఎవరైతేనేంగాక పాపం చాలా బలంగా చెప్పాడు. కానీ కేసు వీగిపోయింది. స్వామినాథానికి వెన్నులు విరిగాయి. కళ్ళు బైర్లు కమ్మినట్టుట్ట అయింది. నెమ్మదిగా నడుచుకుంటూ బయటకు వచ్చాడు. కానీ అడుగులు ముందుకు పడడం లేదు. నిశ్చేతనంగా నిలబడిపోయాడు. ఎవరిదో భుజం మీద చెయ్యి పడితే వెనక్కి తిరిగి చూశాడు. బంట్రోతు వాడు మళ్ళీ డబ్బుకోసం వచ్చాడు. 'పని కాలేదయ్యా' అని చెప్పడానికి కూడా అతని నోరు పెగల్లేదు. మళ్ళీ మినిస్టరుగారి దగ్గర తనకు వస్తాసు పలికిన వ్యక్తే ఆదుకున్నాడు. అప్పుడే అతను బయటకు వచ్చాడు.

'ఏమిట్రా ఆయన్ను సతాయిస్తున్నావు. వెళ్లు, వెళ్లు' అంటూ గదరుకున్నాడు. వాడు పిల్లిలాగా వెనక్కు జారుకున్నాడు.

'మీరు ఎక్కడికి వెళ్లాలో చెప్పండి. కారులో డ్రాప్ చేస్తాను' అన్నాడు నరసింహం.

'నేను.... నేను.. నడిచే వెళ్తాను' తడబడుతూ అన్నాడు స్వామినాథం.

డ్రైవరు కారు తలుపు తెరచి పట్టుకున్నాడు. నరసింహం వెళ్ళి కూర్చోకుండా, 'రండి మాస్టారు' అన్నాడు.

స్వామినాథం కూర్చోక తప్పలేదు. తడిసిన పిచ్చుకలా వొదిగి కూర్చున్నాడు. మాసి, చెమటకంపు కొడుతున్న బట్టల్తో అతని ప్రక్కన కూర్చోవడం ముళ్లమీద కూర్చున్నట్టుంది. కారు స్టార్ట్ అయింది. అతను సిగరెట్ తీసివెలిగించాడు. పొగ గుప్పున వదిలి అన్నాడు.

'రేపు పదకొండింటికి సెక్రటేరియట్‌కు రండి. నేను సి.ఎం. పేషీ దగ్గర ఉంటాను. మీరు అక్కడికి వస్తే ముఖ్యమంత్రిగారి పి.ఎ.తో ఆ మేనేజింగ్ డైరెక్టరుగాడికి ఫోన్ చేయిస్తాను. ఆ వెదవ ఎవడోగాని చిన్న తప్పుకు కడుపు కొట్టడానికి పూనుకున్నాడు. మీరేం భయపడకండి. 'నేనున్నాను' అన్నాడు.

స్వామినాథం హృదయం కృతజ్ఞతతో నిండిపోయింది. కనుగొలుకుల్లో నీళ్లు నిలిచాయి. అతనితో ఫ్రీగా మాట్లాడడానికి ధైర్యం చాల్లేదు. కాసేపున్న తర్వాత ధైర్యం కూడగట్టుకుని అన్నాడు.

'మినిస్టరుగారు ఈ పని చెయ్యడం సాధ్యం కాదంటున్నారు. మీరేమో.......' అంటూ నసిగాడు. అతను గలగలా నవ్వి అన్నాడు.

'మినిస్టరుగారే కాదు. నేనైనా అలాగే అంటాను. రెండు లక్షల చందా ఇవ్వగల ఆర్థిక స్థోతము ఉన్నవాడో, నాలుగువేల ఓట్లు రిగ్గింగ్ చేయగల పాలెగాడో అయితే అది వేరు సంగతి. మీరు మామూలు ఓటరు మాత్రమే. మీ కోసం ఏ నాయకుడైనా ఎందుకు రిస్కు తీసుకుంటారు మాస్టారు.'

'పోనీ మీరు చెప్పినట్టు మానవతావాద దృష్టితోనైనా చెయ్యవచ్చు గదా?' స్వామినాథం అన్నాడు.

'ఆయన దగ్గర నేనేదో మాటవరకన్నాను. రాజకీయానికీ, మానవత్వానికీ ఆమడ దూరం' అన్నాడు నరసింహం.

'మీలాగా హృదయం ఉన్నవాళ్లు, నూటికో కోటికో ఒకరుంటారు. అందుకే ఈ లోకంలో ఇంకా కొంచెం న్యాయం, ధర్మం నిలబడి ఉన్నాయి' అన్నాడు స్వామినాథం. ఈ మాట అంటూండగా అతని కంఠం ఒణికింది. 'అంత పెద్ద మాటలు ఉపయోగించకండి. మీతో అబద్దాలు చెబితే దేవుడు తంతాడు. వాస్తవం చెప్పాల. నేను మీ మినిస్టరు కన్నా లుచ్చాని. చాలా నేరాలు చేశాను. డబ్బు సంపాదించాను. 'మనీ గెట్స్ పవర్' అధికారం ఉంది. అంతే' అన్నాడు.

స్వామినాథం అయోమయంలో పడిపోయాడు. అయాచితంగా అతను తననెందుకంత గౌరవిస్తున్నాడో, ఆదరిస్తున్నాడో బోధపడలేదు. కాసేపు నిశ్శబ్దం తాండవించింది. మళ్లీ అతనే అన్నాడు. 'మాస్టారూ మీరు నన్ను గుర్తించలేదా?' అన్నాడు అతను ఉన్నట్టుండి. అప్పుడు స్వామినాథం ఎగాదిగా చూశాడు. కానీ ఎంత ప్రయత్నించినా ఆ వ్యక్తి స్ఫురణకు రాలేదు. కనుక్కోలేకపోయినందుకు సిగ్గుపడ్డాడు.

'వయసు పైబడింది. జ్ఞాపకశక్తి క్షీణించింది' అన్నాడు సమాధానంగా స్వామినాథం.

'మీరెప్పుడైనా ద్రౌపదీ వస్త్రాపహరణ నాటకంలో ప్రాతగామి వేషం కట్టారా?' ప్రశ్నించాడు నరసింహం. సందర్భం లేకుండా ఆ మాట ఎందుకన్నాడా! అని స్వామినాథం ఒక్కసారి ఖంగుతిన్నాడు.

ప్రాతిగామి... ప్రాతిగామి...

స్వామినాథం మెదడు అట్టడుగు పొరల్లోంచి తన్నుకొని ఒక జ్ఞాపకం బయటకు వచ్చింది. పాతిక సంవత్సరాల ముందునాటి సంగతి. తను ఓరంపాడు హైస్కూల్లో పనిచేస్తున్నాడు. స్కూల్ డేకి పిల్లలతో ద్రౌపదీ వస్త్రాపహరణ నాటకం వేయించాలనుకున్నాడు. పాత్రల ఎన్నిక ఎద్ద రగడకు దారితీసింది. ముఖ్యపాత్రలు నా కంటే నాకని పిల్లలు కొట్టాడుకోవడానికి మొదలుపెట్టారు. ఏదో ఒక పద్ధతి అవలంభించకపోతే లాభం లేదని మార్కుల ప్రాతిపదిక పెట్టాడు. అంతా సరేనన్నారు. అందరికన్నా మార్కులు తక్కువ వచ్చిన నారయ్యకు ప్రాతిగామి పాత్ర వచ్చింది. వాడు టెంత్ క్లాస్ చదువుతున్నాడు.

'ప్రాతిగామి పాత్ర నేను వెయ్యనుగాక వెయ్యను' అన్నాడు నారయ్య.

'వేసి తీరాల్సిందే' అన్నారు పిల్లలంతా ముక్తకంఠంతో.

'ససేమిరా నేను చెయ్యను' అన్నాడు నారయ్య. ఎందుకొచ్చిన తగాదా అని స్వామినాథం ఆ పాత్ర నేను వేస్తాలెమ్మన్నాడు. తగాదా ముగిసింది. ఇన్నాళ్లకి మళ్లీ ఆ విషయం జ్ఞాపకం వచ్చింది.

'జ్ఞాపకం వచ్చిందా మాస్టారూ? ఈ నరసింహమే ఆ నారయ్య'

'స్వామినాథం నోరు వెళ్లబెట్టి అతనివైపు చూశాడు. వాడు తన శిష్యుడు! ఎంతటివాడయిపోయాడు!

'బాబూ! నువ్వా' ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు స్వామినాథం.

'అవును మాస్టారూ, మీ శిష్యుణ్ణి. అందుకనే మీకు సాయం చేయాలనుకుంటున్నాను' నరసింహం అన్నాడు.

స్వామినాథానికి మహదానందం అయింది. ఇక తన పని అయినట్టే లెక్క. ఆ ఏసుప్రభువే తన శిష్యుడి రూపంలో వచ్చి ఆదుకుంటున్నాడనిపించింది. పని కాగానే వేలాంగని వస్తాననీ, తలనీలాలిస్తాననీ మనసులో మేరిమాతకు మొక్కుకున్నాడు. స్వామినాథం ఇంటి దగ్గరే కారు ఆపాడు. నరసింహానికి కృతజ్ఞతలు చెప్పి ఇంటివైపు నడిచాడు. ఎక్కడలేని సత్తువా వచ్చింది. గాలిలో తేలుతున్నట్లు నడిచాడు.

ఇంట్లోకి వెళ్లగానే 'పెదనాన్నా! నీకేదో టెలిగ్రాం' అంటూ చేతికిచ్చింది రోజలిన్. చేతులు వణికాయి. విప్పి చదివాడు. రెండే ముక్కలు.

'పీటర్ కమ్మిటెడ్ సూసైడ్. స్టార్ట్ అట్ వన్స్.'

ఆ రెండు ముక్కలూ చదివి, 'ప్రభువా! ఈ సమస్యను ఇలా పరిష్కరించావా తండ్రీ' అంటూ బోరున విలపించాడు స్వామినాథం.

- (1995, ఆంధ్రజ్యోతి వారపత్రిక)